Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004653

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маленевський Андрій Олександрович

2. Andrii O. Malenevskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-9177-7961

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 12-08-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14588

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.69, 10.01.02

Тема дисертації:

1. Обмежування прав людини в умовах збройних конфліктів (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини).

2. Limitation of Human Rights in Armed Conflicts (Based on the Case-Law of the European Court of Human Rights).

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено з'ясуванню особливостей обмежування прав людини як діяльності держави зі звужування змісту і/або обсягу прав людини в умовах збройних конфліктів за матеріалами практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Метою дисертації є розробити теоретичну модель обмежування прав людини з огляду на конвенційні стандарти та перевірити її застосовність до правообмежувальної практики в умовах збройного конфлікту. Уперше запропоновано процесову модель функціонування національного механізму обмежування прав людини як послідовності стадій установлення, передумов і застосування обмежника, яку доповнює двостадійна модель механізму контролю (національний і субсидіарний конвенційний контроль). Обґрунтовано циклічний характер взаємодії цих механізмів: рішення ЄСПЛ про порушення Конвенції зобов'язує державу за ст. 46 ЄКПЛ переглянути обмежники, повертаючи механізм на стадію установлення, тож ЄСПЛ є не лише суб'єктом контролю, а й суб'єктом, що визначає наперед зміст майбутніх обмежувальних стандартів. Систематизовано конвенційні засоби обмежування

(обмежники) за нормативною структурою ЄКПЛ (абсолютні, відносні, обмежник-відступ за ст. 15, обмежник-застереження за ст. 57) та доведено, що вони перебувають у системних взаємозв'язках, у яких серцевинними є обмежники ст. 2, 3, 4 і ч. 1 ст. 5 Конвенції, а в умовах збройного конфлікту обмежники діють кумулятивно. Заргументовано кваліфікацію збройного конфлікту як метамежі прав людини та розуміння відступу за ст. 15 ЄКПЛ як метаобмежника, що змінює не зміст окремого права, а нормативний режим дії всіх інших обмежників. Розмежовано юрисдикцію держави за ст. 1 Конвенції як фактичну владу над особами й територією і компетенцію ЄСПЛ за ст. 32 щодо тлумачення та застосування Конвенції, а також систематизовано підстави юрисдикційного зв'язку держави в умовах збройних конфліктів. Запропоновано розуміння дуалізму ролі держави-жертви збройної агресії, що є водночас об'єктом агресії та обмежувачем прав людини на власній території, і обґрунтовано асиметрію конвенційного контролю у справах щодо агресії Російської Федерації проти України. Застосовність моделі перевірено на практиці ЄСПЛ щодо восьми збройних конфліктів за участю держав – сторін ЄКПЛ. На підставі виявлених вад сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України з огляду на конвенційні стандарти. Ключові слова агресія, Європейська конвенція з прав людини, Європейський суд з прав людини, збройний конфлікт, міжнародне гуманітарне право, міжнародне право прав людини, обмежування прав людини, окупація, права людини, юрисдикція.

2. The thesis addresses the specific features of the limitation of human rights understood as State activity aimed at narrowing the content and/or scope of human rights in armed conflicts, based on the case-law of the European Court of Human Rights (ECtHR). The aim of the thesis is to develop a theoretical model of the limitation of human rights grounded in Convention standards and to test its applicability to rights-limiting practice in armed conflict. For the first time, a procedural model of the national limitation mechanism is proposed as a sequence of the stages of establishment, preconditions and application of a limiting instrument, complemented by a two-stage model of the control mechanism (national and subsidiary Convention control). The interaction of these mechanisms is shown to be cyclical: a finding of a violation obliges the State under Article 46 ECHR to revise the limiting instruments and thereby returns the mechanism to the stage of establishment, so that the ECtHR is not merely a body of control but also one that predetermines the content of future limitation standards. The Convention limiting instruments are systematised by the normative structure of the ECHR (absolute, relative, the derogation-instrument under Article 15, the reservation-instrument under Article 57) and are shown to form a system in which the instruments of Articles 2, 3, 4 and 5(1) are core, while in armed conflict the instruments operate cumulatively. The armed conflict is qualified as a meta-limit of human rights, and derogation under Article 15 ECHR as a meta-instrument that alters not the content of a particular right but the normative regime governing all other instruments. A distinction is drawn between the jurisdiction of the State under Article 1 as factual authority over persons and territory and the competence of the ECtHR under Article 32 to interpret and apply the Convention, and the grounds of the State's jurisdictional link in armed conflicts are systematised. The dualism of the role of the victim State of armed aggression, which is at once an object of aggression and a limiter of human rights on its own territory, is substantiated, and the asymmetry of Convention control in the cases concerning the aggression of the Russian Federation against Ukraine is demonstrated. The applicability of the model is tested against the ECtHR case-law concerning eight armed conflicts involving States Parties to the ECHR. On the basis of the identified shortcomings, proposals for improving Ukrainian legislation in the light of Convention standards are formulated. Keywords aggression, European Convention on Human Rights, European Court of Human Rights, armed conflict, international humanitarian law, international human rights law, limitation of human rights, occupation, human rights, jurisdiction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Маленевський А. О. Відступ від зобов'язань за Конвенцією в умовах війни: український досвід. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 5. С. 28–31. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/3.
- 2. Маленевський А. О. Юрисдикція держави та юрисдикція Європейського суду з прав людини у справах, пов'язаних зі збройними конфліктами. Право.UA. 2025. № 4. С. 570–586. DOI: https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2025.4.79.
- 3. Маленевський А. О. Природа збройного конфлікту як підстави для обмежування прав людини. Право.UA. 2026. № 1. С. 502–510. DOI: https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2026.1.66.
- 4. Маленевський А. О. Обмеження права на життя в умовах збройних конфліктів: практика Європейського суду з прав людини. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи: матеріали XXII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (Львів, 28 квітня 2023 р.). Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023. С. 12–14.
- 5. Маленевський А. О. Відступ від зобов'язань з дотримання прав людини згідно з Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи: матеріали XXIII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (Львів, 26 квітня 2024 р.). Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024. С. 11–12.
- 6. Маленевський А. О. Стадії функціонування механізму обмежування прав людини в умовах збройного конфлікту. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи : матеріали XXV Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (24 квітня 2026 року). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2026. С. 27 - 29
- 7. Malenevskyi A. O. Reservation under Article 57 of the European Convention on Human Rights as a tool for the limitation of human rights in armed conflict. Israel–Ukraine Forum of Science and Innovation : proceedings of the International scientific and practical conference (April 27–29, 2026). Tel Aviv, Israel : naukainfo.com, 2026. – Pp. 53-59 - URL: https://naukainfo.com/conference?id=118.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0124U002271

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудаш Тамара Іванівна

2. Tamara I. Dudash

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4424-052X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=g26VauAAAAAJ; Scopus Author ID 57913538000

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стовба Олексій Вячеславович
2. Oleksii V. Stovba

Кваліфікація: д. ю. н., с.д., 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8154-8929

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=mFfRK4wAAAAJ; Scopus Author ID 59294674900

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 02883133

Місцезнаходження: вул. Золочівська, Харків, Харківський р-н., 61177, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тополевський Руслан Богданович
2. Ruslan B. Topolevskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9983-3322

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=2AfoKBYAAAAJ; Scopus Author ID 58750614500

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисик Володимир Михайлович

2. Volodymyr M. Lysyk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2110-9825

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=zUWm5CUAAAAJ; Scopus Author ID 59331269100

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добрянський Святослав Павлович

2. Sviatoslav P. Dobrianskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-3620-2212

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=8VvzVDMAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Рабінович Сергій Петрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Рабінович Сергій Петрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Жак Ольга Володимирівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна